

ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ТА ЗАКРІПЛЕННЯ ЗНАТЬ ПРИ ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІНИ «АКУШЕРСТВО ТА ГІНЕКОЛОГІЯ»

ДВНЗ «Івано-Франківський національний медичний університет» (м. Івано-Франківськ)

irusja_b@ukr.net

Вступ. Підготовка кваліфікованого лікаря, конкурентно спроможного фахівця, який вільно володіє професійними навичками, готового до постійного професійного зростання та самоосвіти – основне завдання вищої медичної освіти [1,2]. Сучасний стан підготовки майбутніх лікарів лікувальної справи вимагає особливої уваги до особистості студента, його навчальної успішності та готовності до надання різних видів медичної допомоги, передбачаючи ретельне вивчення профільних дисциплін. Освітнє середовище зобов'язує студента бути цілеспрямованим, соціально активним, з визначеними пріоритетами та з умінням висловлювати свою думку [3].

Важливим напрямком в організації навчання є комплексний підхід і пошук ефективних механізмів його впровадження. В даний час пріоритетним у сучасному освіті є не лише накопичення студентами знань, умінь і навичок, а формування уміння вчитися, оволодіння навичками пошуку інформації, здатність до освоєння комплексу знань, необхідність самонавчання [4,5].

Мета дослідження: створити передумови успішної освіти при викладанні предмету акушерство та гінекологія, удосконалити вивчення дисципліни та систематизація знань при підготовці фахівця.

Об'єкт і методи дослідження: вивчення, аналіз сучасних літературно-наукових даних, що відображають особливості формування медичної освіти.

Результати дослідження та їх обговорення. З огляду на можливість сучасних технологій до пізнання світу мікро та макроорганізмів отримання інформації та її аналіз з кожним днем стає все доступнішим. Удосконалення та пізнання нового у світі медицини для студентів-медиків дозволяє вивчити та засвоїти матеріал на вищому рівні.

Дисципліна «Акушерство та гінекологія» вивчається студентами медичного факультету з 4-го по 6-й курс включно, що складає 3 змістовних модулі. На кафедрі акушерства та гінекології імені професора І.Д. Ланового при ІФНМУ, яка здійснює надання освітніх послуг на базі відділень міського клінічного перинатального центру студенти мають можливість суттєво покращити та поглибити знання та вміння в освоєнні практичних навичок безпосередньо в умовах спеціалізованих клінічних відділень.

Проте ефективне викладання нашої дисципліни неможливе без наявності належних знань із попередніх, базових дисциплін до яких належить анатомія, біологія, гістологія, нормальна фізіологія, топографічна анатомія. Отримані знання будови клітини, тканини, органогенезу, ембріогенезу, нормального функціонування та регуляції систем організму дозво-

ляє набувати навички клінічного мислення, які необхідні для диференціації причин розвитку патологічного процесу, а саме:

- чи є нормальний розвиток сечостатевої системи відповідно віку пацієнтки;
- характеристика оваріо-менструального циклу;
- необхідні первинні об'єктивні та інструментальні методи обстеження для визначення попереднього діагнозу;
- фахова оцінка студентом проведених у пацієнтки додаткових лабораторних та інструментальних методів обстеження (загально-клінічних лабораторних методів дослідження, УЗД органів малого тазу, доплерометрія судин органів малого тазу, тощо).

Безумовно, вагомим чинником клінічного мислення є належний рівень попередніх знань отриманий із патологічної фізіології, патоморфології, фармакології та багатьох суміжних дисциплін, а саме вирішення ряду завдань:

- чи клінічний симптомокомплекс, наявний у пацієнтки зумовлений первинною локалізацією в органах малого тазу, чи вони вторинно втягнуті у патологічний процес;
- чи призначити додаткові методи обстеження та консультації суміжних спеціалістів для встановлення діагнозу;
- чи призначене лікарем лікування є етіопатогенетичним, чи можливо потрібно застосування іншого підходу, та багато інших аспектів клінічного навчання студентів, яке безумовно тісно пов'язане з якісним вивченням попередніх дисциплін.

Одним із етапів практичного заняття у студентів при вивченні дисципліни «акушерство та гінекологія» є робота з пацієнткою у палаті, пологовій залі, маніпуляційному кабінеті і в операційному блоці. Це дозволяє поглибити і закріпити у студентів знання отримані ними в ході лекції, практичного заняття, самостійної роботи, перевірити якість практичних навичок, проаналізувати призначення додаткових методів дослідження, лікувальної тактики, сформулювати вміння диференційованого і коректного ведення дискусії і психологічних аспектів спілкування з пацієнтом, виробити вміння правильно застосувати теоретичні положення у майбутній професійній діяльності.

Перш ніж приступити до даного етапу заняття із студентами необхідно попередньо провести підготовку. Викладач консультує групу про особливості поведінки у стаціонарі, вказує на особливості самостійної підготовки, націлює студентів на командну роботу, дотриманні такту при веденні дискусії, етичні моменти із веденням бесіди із пацієнткою. Можна

обрати модель за якою одного із студентів призначити, як «основного». На даного студента покладається завдання за яким він активно працюватиме з пацієнткою, в результаті проведеної бесіди сформулює доповідь, поставить попередній діагноз, призначить додаткові обстеження, визначить лікувальну тактику. Іншим студентам пропонується задавати питання та аналізувати розбір клінічної ситуації даної пацієнтки. Викладачу необхідно в процесі роботи студентів із пацієнткою постійно спрямовувати та контролювати хід обговорення, корегувати, оцінювати дискусійні доповнення і уточнення.

Підвищити ефективність такої роботи можна завдяки створенню проблемних ситуацій. Зокрема при високому рівню знань студентів, можна застосувати методику «штурм мозку». Дане моделювання клінічного випадку дозволить оцінити якість клінічного мислення у студентів, активізувати їх стосовно вирішення проблеми створивши відчуття безпосередньої участі у повноцінному лікуванні пацієнтки. Слід відмітити, що педагогічний та лікувальний досвід викладача повинен бути достатнім. Вступаючи в дискусію із студентом викладач повинен швидко оцінювати елементи дискусії, бути внутрішньо готовим до несподіваних ситуацій, вміти прийняти правильне рішення. Потрібно дати можливість студентам самостійно обговорити проблеми пацієнтки чи ходу операції, занадто швидко не викладати свою думку, але намагатись утримувати дискусію в правильному напрямку для запобігання некерованості процесу.

Таким чином для кращого засвоєння практичних навиків необхідне застосування різних завдань для студентів:

- завдань-спостережень (дозволяють покращити клінічне мислення, збагачують клінічний досвід);
- творчі завдання (моделюють образ власного професійного пізнання);
- навчально-тренувальні завдання (дозволяють ознайомитись з аспектами основної документації акушерсько-гінекологічного стаціонару);
- завдань на рефлексію особистісно-професійних якостей (формують у майбутніх лікарів вміння аналізувати свої психологічні особливості, корегувати етичні та деонтологічні принципи).

Висновки. Наявність усіх необхідних клінічних умов для ефективного оволодіння та засвоєння студентами практичних навиків, правильного формування у них клінічного мислення із акушерства та гінекології лише одна із складових для повноцінного навчання майбутніх лікарів.

Обов'язковим елементом навчання дисципліни «акушерство та гінекологія» є використання в педагогічному процесі міжпредметної інтеграції.

Практична робота у відділеннях акушерсько-гінекологічного стаціонару дозволяє освоїти принципи діагностики і тактики ведення різного роду патологій, а від викладача потребує високої педагогічної та професійної майстерності, постійного чергування підходів, які б стимулювали та створювали мотивацію у студентів, формували б у них алгоритм дій та прогноз можливого рішення завдання шляхом інтелектуального пошуку.

Література

1. Nacionalna dopovid pro stan i perspectivu rozvutku osvitu v Ukraini. Nac. acad. ped. nauk Ukrainu; za zah. red. VH Kremenia. Pedagogichna dumka. 2016. 448 s. [in Ukrainian].
2. Cherezova IO. Komunikativna kompetentnist jak integralna jakist osobustosti. Naukovij visnik Chersonskogo derzhavnogo universitetu. Serija: Psichologichni nauku. 2014;1(1);103-7. [in Ukrainian].
3. Morohovec HJ. Formuvanna informaciuho osvitnuoho seredovushca vuschoho meduchnogo zacladu osvitu. Visnik Chernigivscogo pedagogichnogo un-ty im. T.G. Shevchenka. 2016;136:132-5. [in Ukrainian].
4. Morohovec HJ. Pedagogichni umovu formuvannja informacijno-komunikacijnych kompetencij u majbutnich likariv. Visnik Chercaskogo universitetu. Serija: Pedagogichni nauku. 2016;3:13-6. [in Ukrainian].
5. Lenkova OO, Morohovec HJ, Mishenko SV. Formuvannja informacijno-komunikacijnych kompetencij majbutnich likariv na zasadach vukorustannja kompiuternuch tehnologij u navchalnomu procesi. Actualni problem suchasnoi meducunu. 2015;15(3);264-9. [in Ukrainian].

ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ТА ЗАКРІПЛЕННЯ ЗНАТЬ ПРИ ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІНИ «АКУШЕРСТВО ТА ГІНЕКОЛОГІЯ»

Басюга І. О.

Резюме. Метою даної роботи є створення передумови успішної освіти при викладанні предмету акушерство та гінекологія, удосконалення вивчення дисципліни та систематизація знань при підготовці фахівця. Розглянуті основні акценти для освоєння студентами знань та практичних навиків застосовуючи різні методологічні підходи.

Ключові слова: практичні навиків, навчальний процес, міждисциплінарна інтеграція.

ПУТИ УСОВЕРШЕНСТВИЯ И ЗАКРЕПЛЕНИЯ ЗНАНИЙ ПРИ ИЗУЧЕНИИ ДИСЦИПЛИНЫ «АКУШЕРСТВО И ГИНЕКОЛОГИЯ»

Басюга И. О.

Резюме. Цель данной работы состоит в создании условий для успешного образования при преподавании предмета акушерство и гинекология, усовершенствовать изучение дисциплины и систематизировать знания при подготовке специалиста. Рассмотрены основные акценты для усвоения студентами знаний и практических навыков применяя разные методологические подходы.

Ключевые слова: практические навыки, учебный процесс, междисциплинарная интеграция.

WAYS OF IMPROVEMENT AND PERFECTION OF KNOWLEDGE BY STUDYING THE DISCIPLINE «OBSTETRICS AND GYNECOLOGY»

Basiuha I.

Abstract. The integrated approach and the search for effective mechanisms for its implementation are important direction in the organization of learning. Currently, the accumulation of knowledge and skills by students as well as the formation of the ability to study, mastering the skills of search of information, the ability to master the knowledge complex, the need for self-education are the priority in modern education.

The purpose of this work is to make the precondition for successful education by the teaching of the subject «Obstetrics and gynecology», improvement of studying discipline and systematization of knowledge during the training of a specialist. An obligatory element of the study is the application of interdisciplinary integration in the pedagogical process. However, effective teaching of our discipline is impossible without the proper knowledge of previous, basic disciplines including anatomy, biology, histology, normal physiology, topographical anatomy.

One of the stages in practical teaching of students of the discipline «Obstetrics and Gynecology» is to work with a patient in the ward, the maternity hall, the manipulative office and the operation unit.

One student has a task for active work with the patient, then he makes the report based on the taking anamnesis, puts a previous diagnosis, prescribes additional methods of examinations, and determines the management of treatment. Other students have the task to put questions and analyze the clinical situation of this patient. Creating problematic situations allows to increase the efficiency of such type of study.

The main attention is paid to the development of knowledge and practical skills of students using various methodological approaches.

Practical work in the departments of obstetrics and gynecology allows to master the principles of diagnosis and management of various pathologies. Also it requires from the teacher high pedagogical and professional skills, a constant changes of approaches that would stimulate and create motivation of students, that allow to form an algorithm of activity and prognosis for a possible solution by intellectual search.

Key words: practical skills, learning process, interdisciplinary integration.

*Рецензент – проф. Білаш С. М.
Стаття надійшла 03.07.2018 року*

DOI 10.29254/2077-4214-2018-3-1-145-220-223

УДК 378.147: 577

Дубінін С. І., Пілюгін В. О., Ваценко А. В., Улановська-Циба Н. А., Передерій Н. О., Рябушко О. Б.

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ТА МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТЬОГО ПРОЦЕСУ ПРИ ВИКЛАДАННІ МЕДИЧНОЇ БІОЛОГІЇ

Вищий державний навчальний заклад України

«Українська медична стоматологічна академія» (м. Полтава)

a.v.vatsenko@gmail.com

Вступ. У сучасних умовах реформування системи освіти в Україні набула актуальності проблема навчально-методичного та матеріально-технічного забезпечення освітнього процесу. Її розв'язання полягає у відродженні національної ідеї, застосуванні національного та зарубіжного досвіду, втіленні у вищих навчальних закладах перспективних технологій викладання та навчання [1,2].

У цьому процесі особливої актуальності та визначального значення набувають методика та методи, техніка і технології викладання дисциплін у ВШ. Складовою системи управління якістю освітнього процесу та для встановлення однакових вимоги до змісту й оформленню навчальних дисциплін навчально-методичним забезпеченням стає розробка навчально-методичних комплексів (НМК), що передбачають уніфікацію підготовки фахівців за навчальними планами, але з застосуванням різноманітного навчально-методичного та матеріально-технічного забезпечення [2,3,4].

Навчально-методичний комплекс (НМК) – це сукупність нормативних та навчально-методичних матеріалів на паперовій та/або в електронній формах, необхідних і достатніх для ефективного виконання студентами робочої програми навчальної дисципліни, передбаченої навчальним планом підготовки студентів відповідного освітньо-кваліфікаційного рівня за напрямом підготовки (спеціальністю).

Навчально-методичне та матеріально-технічне забезпечення навчальної дисципліни повинно включати: навчальні й навчально-методичні засоби навчання; матеріали для мультимедійного супроводу лекцій (та практичних занять); тренінгові комп'ютерні програми; комп'ютерні практикуми для практичних занять; контролюючі тестові програми; навчальні відеофільми; комп'ютерні варіанти розроблених кафедрою підручників та посібників, по можливості, аудіозаписи та інші матеріали, призначені для самопідготовки студентів; технічні засоби; програмне забезпечення тощо [5].

Навчально-методичні матеріали (НММ), повинні відповідати сучасному рівню розвитку науки, бути інформативними, передбачати логічно послідовний виклад змісту навчального матеріалу, за умови використання сучасних методів і технічних засобів забезпечення навчального процесу дозволить студентам глибоко засвоїти навчальний матеріал і набувати необхідні знання та уміння.

Навчання – це цілеспрямований процес засвоєння студентами знань, умінь і навичок, регламентований навчальними планами та програмами. Відповідно, навчально-методичне та матеріально-технічне забезпечення повинно сприяти підвищенню ефективності освітнього процесу [1,5].